

Numărul 30. Oradea-mare 29 iulie (11 aug.) 1901. Anul XXXVII

Apare duminică. Abonamentul pe an 16 cor., pe 1/4 de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

La mormântul lui Bărnuț

*Eră 'n ajun de primăvară,
Toți așteptau să vină iară
Cel timp senin de mult dorit;
Dar iată 'n loc de vremea bună,
De-odată muge, vuc, tună
Ș-un vijor groaznic s'a pornit.*

*Se 'ntunecă tot firmamentul,
Se sgudue din fund pământul
Ș-un răcnet urlă din apus;
Popoarele prind arma 'n mână
Și Europa cea bătrână
Stă 'n flacări toată, jos și sus.*

*Și vijeliă zdrobitoare
Derimă ușa de 'nchisoare,
Toți sclavi țes, tiranii pier;
Sosit-a ziua judecării
Și curcubeul libertății
Se 'nalță mândru sus pe cer.*

*În lumea ce vioi tresaltă,
Românul singur mai stă baltă...
Dar iac' un glas de prin Selagițu,
Din văi la munți și 'n culmi resonă
Și patruzeci de mii s'adună
Pe câmpul libertății 'n Blaș.*

*Ce mândră zi de veselie!
Un neam strivit acum învie*

*Și-și cere dreptul, locul seă!
Bărnuț se urcă la tribună,
Vorbește, fulgeră și tună,
Ca ș-un profet și semizeu.*

*Cum Moise scoase prin minune
Sierțul legilor, el spune
Credeul pentru neamul seă,
Și-l face steag și ni-l implântă,
Să-l șcie toți ca legea sfântă,
Să-l vadă lumea, Dumnezeu.*

*Pe steag a scris cuvinte sfinte:
Că nu mai vrem de-acum nainte
Să fim tot sclavi p'acest pământ;
Deci facă-se 'n sfârșit dreptate,
S'avem și noi din libertate,
Că ne-a creat tot Domnul sfânt.*

*Și vorbele-î izbesc și taie,
Fac sângele prin vâni văpaie,
Din minți gândiri innalte scot;
Pe toți un foc ceresc ridică,
Devin titani ce nu știu frică
Și vreă să ăa pământul tot.*

*De-atunci începe lupta mare,
Ce vrea lumină, deșteptare
Ș-un loc mai nalt și mai cinstit;
Iar steagul cel cu vorbe sfinte
Ne fâlfăe pe drum nainte
Și noi urcăm neconținut.*

*Stegarul cel de-odinioară
Un dor mai are, ca să moară
În satul de-unde s'a ivit ;
Și pleacă frânt și 'n drum zăreșce
Sătuțul, casa și soseșce,
Sărută pragul — ș-a murit . . .*

*Ești mică Bocșă, dar la tine
Româniț vin să ți se 'nchine,
Căci ai un farmec nalt și sfânt ;
O stea conduse regi-odată,
Pe tine doue ni te-arată :
Bărnuț în leagăn și 'n mormânt.*

*Mormânt! Tu Meccă românească,
Isvor cu darul să 'ntărească,
Altar cu farmecul ceresc ;
Să fie binecuvântate :
Movilă, țarbă, flori uscate
Și toate cari din tine cresc!*

*Tu vent dușos, ce plângi pe cruce,
Să tai din glie când te-î duce
Ș-o 'mprășcete noue tuturor ;
Fă foc tot firul de țerână,
S'aprindă minți și braț și vână,
Credințe tari în viitor!*

IOSIF VULCAN.

I u b i r e.

Piesă în 2 acte în versuri.

(Fine.)

Varbea (privind-o cu drag.)

Cercetător din fire... mi-am dat, de-o vreme,
seama...

Elisa.

Și ce-ai găsit? Credința?... ori iarăș, iarăș teama?

Varbea (mișcat, sfios.)

Găsiu... (Remâne cu ochii plecați în jos.)
(S'aude-o bătae în ușă.)

Elisa (se uită impregiur, vede că sunt singuri și face un gest de surprindere.)

Cum? singuri?... (Înaintează un pas către ușă.)
Cine-î?

Varbea (șie-și cu puțin necaz.)

Cât sunt de ne'ndrășneț!
Și pe prilejul ăsta pusesem mare preț!

Scena IV.

Elisa, Varbea, Victoria, apoi Maiorul.

Victoria.

Domnu Maior, coniață...

Elisa (șie-ș.)

Maiorul iar? — Poftescă...

(Victoria iese.)

Varbea.

O vizită... atuncea... (Vrea să plece.)

Elisa.

Mult n'o să dănuiască...
Te rog, remâi, amice... De fel nu te genă.
Sântem acum... mai intimi... Fiind și dumneata
Pot să primese pe dl Maior...

Maiorul (intră vesel c'un buchet mare.)

Vorbia de mine?

(Dă cu ochii de Varbea, remâne surprins în chip foarte neplăcut și din prag salută cu răceală.)

Elisa (luând pe Maior de mână.)

Vorbiam cum nu se poate mai intim și mai bine...
Îți recomand pe domnul Teodor Varbea, bun
Și devotat prieten -- (Luă Teodor.)

Domnul Maior Tăun,

Un suflet vecinic tinăr, adorator statornic,
C'o inimă ce bate la timp... ca un ceasornic...

Maiorul (măguit — cu ochi galeși.)

A! cuconiță dragă -- (Îi oferă buchetul, după ce salută
rece pe Varbea. — Aparte.)
Prieten devotat?

De care soiū să fie? --

Varbea (care-i respusesese rece la salut.)

Ce clown... reū deghisat...

Elisa (care în timpul acesta dusesese buchetul maiorului în
fund și-l pusese culcat pe consolă, către maior.)

Îa ședî, iubite-amice... Îți mulțumesc. Buchetul
E splendid...

Maiorul (ședând lângă ea; ca o sfidare lui Varbea, — încet, e. i.)
Înlăuntru e inșe tot secretul...

Elisa.

Ce spuî? (Cătră Varbea.)

Nu veđi, amice?

Varbea (c'un ton stăpănit de nemulțămire.)

Aș vrea să plec...

(Maiorul se dusesese în timpul acesta să ia buchetul din fund.)

Elisa (venind lângă Teodor.)

Ce fel?...

A! nu, remâi...

Maiorul (întorcându-se îi ofere o cutioară.)

Primeșce, te rog acest inel.

Varbea (șie-și.)

Ei, un inel?...

Maiorul (vrënd să îl pue în deget.)

Și care mult aș dorî să fie
Veriga cea dintâia ce leagă de...

Elisa (apucând inelul cu puțină bruşcheță și ferindu-și degetul.)

Cum? mie

Un dar așá de mare? Ești prea risipitor...

Maiorul (izbuteșce a-î sărută mâna.)

Un „bagatel“!... (Aparte.)

Să vadă ăst fercheș domnișor

Că noi avem p'acolea de mult o temelie...

Elisa (pusese cutioara pe masă.)

Unde lăsasem vorba?

Varbea (tresărind.)

A! vorba?...

Maiorul (bănuitor, observându-i — șie-și.)

Ce să fie?

Ce ai, și el, și dânsa?... (Tare Elisef.)

A! discutați ceva,

Și-am întrerupt eu firul?

Elisa.

Cu domnul Varbea, da,
Vorbiam că 'n lumea noastră cu-apucături ușoare
Sunt oameni de acela ce nu știu să-si măsoare
Purtarea. Îi întimpină în chip prietenos,
Iar dânsii din aceasta își fac un drept falos.
O tineră femeie, — ce vreți, sunt oare-anume
E singură și tristă în ura ei de lume, —
Așteaptă un prieten să stea la sfat cu el...
Prietenul acesta, nepriceput de fel,
Sau cu intențiune aleargă la 'ndrăzneală?
În tot ce spune, face, ascunde-o socoteală:
Prietenia cată să ducă la amor!
Dar este potrivire? El nu-i cercetător...
Se uită printr' anume ciudată 'nchipuire
Și nu deosebește că e îngăduire,
Că-i suferit, și-atâta, ca-i ridiculizat...
Maiorule, de sigur c'adese-orî ai dat
De-așa figuri, în lume... (Cată la Varbea c'un zimbet.)

Maiorul.

De multe... și smintite...

(Aparte.)

Acestea-s la adresa boerului... Înghite
„Musiu“ și las' că-i bine...

Scena V.

Elisa, Varbea, Maiorul, Elena.

Elena.

De-acuma chiar me duc...

Primii bilet de-acasă că Nicu-i singur cuc
Și că m'așteaptă strașnic... adio, surioară...

(Încet, când dă mâna cu Elisa.)

Unde-ai ajuns cu Varbea? — Ăst om e comoară...

Elisa (încet.)

E-aproape de sfârșitul romanului...

Elena (sărutând-o.)

Noroc...

(Dă mâna cu Varbea.)

La revedere-amice... (Varbea-i sărută mâna; ea către
măior când dă mâna cu el.)

Rămâi aci pe loc?

Maiorul (sărutându-i mâna.)

Ba de-mi îngădui, doamnă, te însoțesc...

Elena (ridând.)

Acasă?

Poftim. (Privește cu înțeles la Elisa ce trece lângă Varbea.)

Maiorul (încet, ajutându-i să-și așeze pelerina.)

E o chestiune ce sufletul mi-apasă,
Și voi să-ți cer concursul...

Elena.

Așa? Atunci haidem...

(Elisef.)

Și după masă sigur că iarăș ne vedem...

Maiorul (înaintând spre Elisa.)

Voiu profită, de sigur cu voia dumitale,
De vorba cuconiței și-oiu face-aceeaș cale
Cu dumneaei, încoace... (Îi sărută mâna. salută rece pe
Varbea și se întoarce lângă Elena.)

Elena (lui.)

Tot ca să me 'nsoțești?

(Luându-i brațul.)

Noroc că nu e Nicu gelos... ștregar ce ești!...

(Îes.)

Scena VI.

Elisa, Varbea.

Elisa.

Veți? asta nu-i viață, ori cât e de retrasă,
Când oameni ca maiorul îngăduesci prin casă.
Toți îți aruncă mreața ca să te prindă 'n ea,
Toți gata la defaimă când ved izbânda grea.
Ce forță trebuie femeiei ca să lupte
Cu-atacurile-acestea amare, ne'ntrerupte,
Ca mai presus de gloată să se ridice-așă
Încât în sine-ênsă-și să poată a-șă afla
O bună călăuză spre idealul care
Se duce cu simțirea și 'ntreaga-i cugetare!
Să nu găsească-a-și spune ce-o doare, nimănui?
Cui dar prietenia s'o dea femeia, — cui?

Varbea (emoționat, cu pornire.)

Cui? omului acela ce-a fost sdrobit, — pe care
L-ai smuls din întunec... Căci altfel, ce 'nsemnare
Ar fi avut silința ce-ai-ata timp ți-ai dat?
— Eram mai tinăr, doamnă, decât credeam. Simțirea
Mi-o socotiam sleită... și mai trăia Iubirea!
Ea me pândia tăcută, cu zimbet liniștit,
Șciind că tot pəriul se 'ntoarce negreșit
Din multa-i revărsare în matca-i țermurită...
Iubirea și speranța, în inima-mi rănită,
Prin dumneata o! doamnă, se 'ntoarseră, — și spui
Că vrei prietenia-ți s'o dai... și nu șciți cui?

Elisa (întinându-i mâna.)

Da! dumitale-amice îți dau cu voe-bună
Acea prietenie ce viața încunună...

Varbea (sărutându-i mânil.)

Îți mulțumesc, Eliso... O! cât doriaș de mult
Să pot în chipul ăsta ursita să-mi ascult...

Elisa.

Teodore, există pe lume-o preursire
Ce-adună de departe iubire cu iubire,
Să le topească 'ntr'una. Suntem ades' copii
Și nu 'nțelegem jocul acestei Forțe vii;
Dar dânsa nu ne pierde din ochi de fel; și 'n urmă
Ne lămurește calea, ne-apropie, ne curmă
Ori ce 'ndoiești ce încă ne țin sfioși pe loc.

Varbea (cu drag.)

Și voea-și implinește ca să ne dea noroc...
Trecuți prin lupta asta de grea nehotărire
În care-i și plăcere, pe lângă amărire, —
Așă-i?

Elisa.

Da, șciți amice; căci veți? de partea mea
Această luptă lungă a fost cu mult mai grea...
Dar... a trecut acuma... (Alergând la buchet.)

Întâia prevestire, —
 Îl vezi? a fost buchetul .. Cu câtă tresărire,
 Cu câtă grabă gândul îmi spuse că iești tu
 Acela ce-l trimete, și inima-mi bătă
 De-o bucurie dulce și ademenitoare.

(Rupe o floare și i-o amină la cheutoare.)

Al tei, din ale tale .. Teodore... O floare
 Ne spune decât graiul mai multe, în secret ..
 Păstrează prima floare din cel mai scump buchet
 Al zilelor ce viața de-acum ne va compune!
 Și spune-mi, ești ferice? Și ești al meu? O! spune!

(Plină de emoțiune își lasă capul la sinul lui.)

Teodor (stringând-o în brațe, adânc emoționat.)

Eliso! .. (Se sărută.)

Scena VII.

Elisa, Varbea, Elena, Zinca apoi *Maiorul*.

Elisa (cum le vede, îl ia de mână pe *Teodor* și înaintează
 către ele radioasă.)

Mătușică... priviți, ve 'nfățișez (aci maiorul a-
 pare.)

Pe scumpul meu logodnic ..

Maiorul (în cadrul ușei, cum aude cuvintele din urmă, re-
 mâne incremenit — șie-și.)

Logodnic el? Visez?

Zinca (întinzând brațele lui *Teodor*.)

Nepoate!

Teodor (sărutându-i mâna.)

Mătușică! .. (Către *Elena* care-i stringe mâinile
 prietenos.)

Sunt par' că 'n altă lume...

Elena.

În luna fericirei, acuma zi-i pe nume...

Maiorul (în ușă, șie-și, la adresa lui *Varbea*.)

Visez și tu, golane, dar vis frumos!..

Elena.

Amici,

Ce s'a făcut maiorul?

Maiorul (înaintând desolat.)

E-aici, și nu-i aici...

(Toți se întorc spre dânsul zimbînd de starea lui.)

Elena.

De nu-i aici, să plece; de este, să rămâie
 Ca bun prieten casei...

Maiorul.

De-acu, morment, tămâie

Și-o cruce pe d'asupra...

Elena.

De! de nu fi cucuvea!

Elisa (innaintând spre el, cu bunătate.)

Mi-ai fost odată martor la întâia nuntă-a mea,
 Să-mi fii și-acum. Primește... (Îi întinde mâna.)

Maiorul (sărutându-i-o abia.)

Frumoasă meserie!

De-acuma dau de veste, să șeiți, la primărie
 Și pe la tribunale că dom' maior F'aun
 Își ia profesiunea de martor... martor bun
 Și ieften... (Elisei.)

Prin urmare... cu plata ce veți crede
 De cuviință, doamnă, primesc; și dacă vede
 Și domnul... chestiunea, ca noi tot la un fel,
 Discuția închidem... și-s martor, șeiți: model!

Elena.

Așa îmi plăci - O glumă... și ne rămâi prieten...

Maiorul (cu ușor accent de amărăciune.)

Prietenii ca mine, sunt buni și costă ieften!

Elisa.

Îți mulțumesc ..

Maiorul (cu puțină ironie.)

Dar domnul?

Varbea.

O! domnule maior,

Prietenia vecinic rămâne un izvor
 De bucurii cu care ne mulțămim ființa ..

Maiorul.

Și-apoi, la urma urmei... ce vreți .. obișnuința...

Elena.

Și-acuma... să petrecem! (Alergând la fereastră.)
 Ia stați ca să me uîț

Nu vine *Nicu*, frate? (Cătă aplecată în afară.)

Maiorul (retrăgându-se de-o parte, șie-și.)

O să me 'mbët .. să uîț ..

(*Elisa* se apropie de *Varbea* cu drag.)

Zinca (tare.)

Da, noaptea asta, toată să fie-o veselie! (Aparte.)
 Zeu, cât is de bătrână, a-și trage o chindie!

Elisa (lui *Teodor*.)

Și de-astăzi cu trecutul .. hotărîtor închei?

Varbea (stringând-o la sin.)

O! da, căci fericirea e tot în voi... femeii!

(*Cortina*.)

N. G. RĂDULESCU-NIGER.

Odată nu șcieam. . . .

(Din nemțesce.)

Odată nu șcieam să mulțămesc la ceruri
 Că-'n drumul meu blind inger te-ai ivit,
 Și că prin farmecul iubirii sfinte
 A noastre inimă s'au înlănțuit!

Ce sfinte-au fost momentele de seara
 Ce-'n fericire noi le-am petrecut,
 Dar vremile iubirii 'nvăpătate
 Ca ș-un vis blind și scurt au dispărut.

De-acum adio... în aceasta viață
 Noi altul poate nu ne-om întelni,
 Înse icoana-ți blindă și curată
 O amintire vecinică-mi va fi!

Că te iubesc o spun a mele lacrămă,
 Dar tu îți ridă azi de durerea mea:
 Ești prea frumoasă și de toți slăvită
 Cui credincioasă să poți rămîneu!

EMILI N.

P i e t a t e a .

Mișcarea teatrală la noi în anul 1900,

de Vasilie Goldiș.

(Urmare.)

60. 23 aprilie (a doua zi de Paști.) Cefa, (comit. Bihor, aproape de Oradea-mare.) „Idil la țară“, comedie într'un act după Juin și Flerx, localisată de Maria Baiulescu. Plugarii români din Cefa sub conducerea învățătorului Ioan Costa. Concert.
61. 23 aprilie (a doua zi de Paști.) Hunedoara, (comit. Hunedoara.) „Sărăcie lucie“, comedie într'un act, Iosif Vulcan. Tinerimea română din Hunedoara. Concert.
62. 24 aprilie Făgăraș, (comit. Făgăraș.) „Prima rochie lungă“, monolog de Iosif Vulcan. Tinerimea română din Făgăraș și giur. Concert.
63. 29 aprilie (dumineca Tomii.) Arad, (comit. Arad.) „Mărioara“, episod istoric cu cântece într'un act de Ștefan M. Șoimescu. Meseriașii români din Arad. Concert.
64. 29 aprilie (dumineca Tomii.) Caransebeș, (comit. Caraș-Severin.) „Treți doctori“, comedie localisată de Virginia Vlaicu. Societatea română de cântări și musică din Caransebeș. Concert.
65. 6 maiu Avrig, (comit. Sibiiu.) „Cisla“, operetă comică cu soli de C. G. Porumbescu. Inteligența română din Avrig cu concursul unui grup de teologi din Sibiiu. Concert.
66. 6 maiu (Sf. George.) Drauț, (comit. Aradului.) 1. „Despre vinul de poame“, dialog, I. P. Reteaganul, 2. „Despre lux“, dialog, I. P. Reteaganul, 3. „Otrava de hârcioagi“, comedie într'un act, Ant. Pop. Tinerimea română din Drauț sub conducerea învățătorului Ioan Dumitrescu. Cântări și declamațiuni.
67. 6 maiu Buziaș, (comit. Timiș.) „Șoldan viteazul“, canțonetă comică, V. Alexandri. Reuniunea de cântări și musică a plugarilor români din Hodoș. Cu ocasiunea instalării protopopului român gr. or. Ioan Pepa.
68. 7 maiu Pomî, (comit. Sătmar.) „Ruga de la Chiseteu“, comedie populară într'un act, cu cântece și joc de Iosif Vulcan. Inteligența română din Pomî. Cu ocasiunea adunării festive a despărțământului Ardușat-Someș al Reuniunii învățătorilor gr. cat. români din arhidiaconatul Sătmarului.
69. 31 maiu Bozovici, (comit. Caraș-Severin.) „Inimicul soacrelor“, comedie, tradusă de Bb., „Sărăcie lucie“, comedie într'un act, Iosif Vulcan. Corul vocal bisericesc gr. or. român din Bozovici. Cântări. Cu ocasiunea hramului bisericesc.
70. 31 maiu (Înălțarea Domnului.) Moșnița, (comit. Timiș.) „O pățanie“, monolog, Ant. Pop., „Săpătorul de bani“, comedie într'un act, Ant. Pop. Corul bisericesc din Moșnița. Cântări și declamațiuni. În scopul înființării unei casine.
71. 31 maiu (Înălțarea Domnului.) Coșteiu, (comit. Timiș.) „De la sat“, piesă populară, N. Macovișteanu. Reuniunea de cetire și cântări din Coșteiu. Cântări.
72. 10 iunie (Rusalii.) Deliblat, (comit. Timiș.) „Ruga de la Chiseteu“, piesă populară cu cântece și joc, Iosif Vulcan. Corul român din Deliblat. Cântări și declamațiuni. Cu ocasiunea hramului bisericeii (Nedeie.)
73. 10 iunie Recița-Montană, (comit. Caraș-Severin.) „Noroc în casă“, comedie într'un act, * *.
- Reuniunea română de cântări și musică din Recița-Montană. Cântări.
74. 10 iunie Aciuma în Chior, (comit. Sătmar.) „Săpătorul de bani“, comedie într'un act, localisată de Ant. Pop. Corul vocal al plugarilor români din comuna Aciuma, sub conducerea învățătorului Anderco. Cântări.
75. 11 iunie Sas-Sebeș, (comit. Sibiiu.) 1. „Sărăcie lucie“, comedie într'un act, Iosif Vulcan, 2. „Zăpăciții“, comedie într'un act, Kotzebue. Reuniunea meseriașilor români din Sas-Sebeș. —
76. 11 iunie Comlăuș, (comit. Arad.) 1. „Pocăiții“, dialog, I. Groșoreanu, 2. „Noroc în casă“, comedie într'un act, * *. Corul vocal român din Comlăuș. Cântări și declamațiuni.
77. 11 iunie Mădăras, (comit. Sătmar.) „Noaptea Sf. George, vodevil în 2 acte, Theodor Alexi. Tinerimea română din Madaras. Comuna Mădăras e în nemijlocita apropiere de orașul Sătmar, la marginea estremă a elementului românesc.
78. 29 iunie Mercurea, (comit. Sibiiu.) „Cisla“, operetă comică cu soli, C. G. Porumbescu. Tinerimea română din Mercurea și giur. Cântări.
79. 1 iulie Năseud, (comit. Bistrița-Năseud.) „Soare cu ploaie“, comedie într'un act, Iosif Vulcan. Reuniunea română de cântări și musică în Năseud. Cântări și declamațiuni.
80. 1 iulie Șomeuta-mare, (comit. Sătmar.) „Săpătorii de bani“, comedie într'un act, localisată de Ant. Pop. Tinerimea română din Șomeuta-mare. Cântări. Piesa a fost jucată de corul plugarilor români din Aciuma.
81. 12 iulie Orlat, (comit. Sibiiu.) 1. „Pentru ce am ramas flacău bătrân“, monolog comic, Ant. Pop., 2. „Cisla“, operetă comică cu soli, C. G. Porumbescu. Inteligența română din Orlat. Cântări și declamațiuni.
82. 12 iulie Abrud, (comit. Alba-Infer.) 1. „Prolog“, Iosif Vulcan, 2. Gărgăunii dragostii“, comedie într'un act, Iosif Vulcan. Inteligența română din Abrud. Cu ocasiunea adunării generale a Societății pentru crearea unui fond de teatru român.
83. 12 august Șeica-mare, (comit. Târnava-mare.) 1. „Un om buclucaș“, comedie într'un act, localisată de Maria Baiulescu, 2. „Otravă femeiască“, comedie într'un act, N. Țintariu. Tinerimea studioasă română din Șeica-mare. Cântări.
84. 12 august Șinca-veche, (comit. Făgăraș.) „Doi morți vii“, vodvil în 2 acte, V. Alexandri. Tinerimea studioasă din Șinca-Veche. Declamațiuni.
85. 12 august Brad, (comit. Hunedoara.) „Iorgu de la Sadagură“, comedie în 3 acte, V. Alexandri. Tinerimea studioasă din Brad. —
86. 36 august Borgo-Prund, (comit. Bistrița-Năseud.) „Cinel-Cinel“, comedie, V. Alexandri. Tinerimea studioasă din Valea Bărgăului. Declamațiuni.
87. 28 august Zlatna, (comit. Alba-Infer.) „Soare cu ploaie“, comedie într'un act, Iosif Vulcan. Tinerimea română din Zlatna. Declamațiuni.
88. 28 august Alba-Iulia, (comit. Alba-Infer.) „Nobila cersitoare“, comedie într'un act, V. Alexandri. Inteligența română din Alba-Iulia. Concert.
89. 28 august Bod, (comit. Brașov.) „Paraelisierul său Florin și Florica“, comedie într'un act, V. Alexandri. Corul plugarilor români din Bod. Cântări.
90. 28 august Seliște, (comit. Sibiiu.) „Leac

pentru soacre“, comedie localisată de Trocaru. Tinerimea studioasă română din Seliște. Concert.

91. 28 august Sécădate, (comit. Sibiiu.) „Zăpăciții“, comedie într'un act, după Kotzebue. Tinerimea studioasă română din Sécădate. Concert.

92. 28 august Hălmagiü, (comit. Arad.) 1. „Cinel-Cinel“, comedie de V. Alexandri, 2. Peatra din casă“, comedie într'un act de V. Alexandri. Inteligența română din Hălmagiü și giur.

93. 2 septembrie Rogoz, (comit. Bihor.) „Sărăcie lucie“, comedie într'un act, Iosif Vulcan. Tinerimea studioasă din Rogoz. Cântări declamațiuni. Cu ocasiunea adunării despățământului Beins al Asociațiunii.

94. 2 septembrie Vad, (comit. Făgăraș.) „Smărăndița, fata pădurarului“, comedie de ? ? Cu ocasiunea adunării generale a despățământului Asociațiunii din Făgăraș.

95. 21 septembrie St.-Miclăușul-mare, (comit. Torontal.) „Plăiașul satului“, monolog comic, Iosif Vulcan. Inteligența română din St. Miclăușul-mare cu concursul corului de plugari din Pesac. Din incidentul sfințirii bisericei gr. or. române din St.-Miclăușul-mare. Concert.

96. 21 septembrie Hodoș, (comit. Caraș-Severin.) „Ruga de la Chisētēu, piesă populară cu cântece, Iosif Vulcan. Reuniunea de cântări și musică a plugarilor români din Hodoș. Concert.

97. 21 septembrie Roșia, (comit. Alba-Infer.) 1. „Idil la țară“, comedie într'un act de Juin și Flerx, localisată de Maria Baiulescu, 2. „Noaptea Sf. George“, vodvil în 2 acte, Theochar Alexi. Inteligența română din Roșia.

98. 23 septembrie Sebeș, (comit. Sibiiu.) „Sărăcie lucie“, comedie într'un act, Iosif Vulcan. Reuniunea meseriașilor români din Sebeș. Cântări și declamațiuni.

99. 29 septembrie Brad, (comit. Alba-Infer.) „O scrisoare pierdută“, comedie în 3 acte, I. L. Caragiale. Inteligența română din Brad. —

100. 30 septembrie Bistrița, (comit. Bistrița-Năsăud.) „Drumul de fier“, comedie într'un act cu cântece de V. Alexandri. Meseriașii români din Bistrița. Concert.

101. 30 septembrie Oravița, (comit. Caraș-Severin.) „Craiü nou“, operetă, C. Porumbescu. Corul vocal român din Oravița. Concert. Cu ocasiunea adunării generale a învățătorilor români din diecesa Caransebeșului.

102. 14 octombrie Sibiiu, (comit. Sibiiu.) „Rusaliile“, vodvil într'un act, V. Alexandri. Reuniunea sodalilor români din Sibiiu. Concert.

103. 27 octombrie Homorod, (comit. Târnava-Mare.) 1, „Trei doctori“, comedie într'un act, localisată de Virginia Vlaicu, 2. „Noaptea Sf. George“, comedie în 2 acte de Theochar Alexi, 3. „Cu voia dumisale“, ?, 4. „Femeia și bărbatul“, dialog în cântări, ? Tinerimea română din Homorod. Declamațiuni.

104. 4 noiembrie Valdhid, (comit. Târnava-Mare.) 1. „Seđetoarea“, piesă populară de T. Borza, 2. „Vistavoïul Marcu“, comedie în 3 acte de Theochar Alexi. Inteligența română din Valdhid. Cu ocasiunea sfințirii bisericei nouă din localitate.

(Finea va urmă.)

Cântece populare.

De pe la Focșani.

XI

Si-am zis verde mărăcine,
Geaba bea și mănănc bine,
Că nu se prinde de mine,
Mănănc pâne și zahar,
Măncarea mî-e inședar,
C'a sburat puica s'a dus,
N'a lăsat nici un respuns,
Nici guriță de ajuns;
Și-a lăsat calu 'n grădină,
Priponit d'un mărăcine,
Calu pașce și nechează,
Plângeți ochi și lăcrămați,
Căci ce vedeți nu lăsați,
Și iubire nu luați.

XII

Și am zis verde trei smicele,
Tinerete, zile grele,
Petrecute făr' de vreme,
Fără gură și plăcere,
Fără nici o mângăiere,
Nu mănănc, mănăcare-aș foc,
C'am mai mănăcat într'un loc,
Și-am dat cu mânila 'n foc,
Și-am lăsat cu jurământ,
Cine m'o băgă 'n pământ,
Să-mi facă sieriü de nuc,
Cu capacul de argint,
Să me bagē mai la fund,
Să nu putređese curēnd,
Să me scoată la cincă ani,
Să fac voia la dușmanî.

XIII

Foie verde mărăcine,
Trec pe drum me uît la tine,
Picioarele nu me ține;
De n'ar fi ocbi și sprincene,
N'ar mai fi pēcate rele,
Ochiü și sprincenele,
Ele fac pēcatele,
De-aș fi gros cât un buriü,
Și cu barba pân' la brău,
De iubit eü tot me țiu,
Fă lele, țată cutare,
Haide cu dragostea mare,
Mai dă-î dorului încetare,
Că-mi face de supărare.

XIV

Am zis verde de negară,
Frumoasă-î ziua de vară,
Dorm nevestele p'afară,
Și bărbați-s duși la câmp,
Eü remân și le sărut,
Te iubesc nu-ți este milă,
De dorul teü eü sânt pētruns,
O să mor de intristare,
Că n'aud nici un respuns,
Dar atât cer de la tine,
Numai ca să me iubești,
Și fericită cu mine,
Toată viața să trăești.

CHRISTEA N. ȚAPU.

S A L O N.

Serbările de la Șimleu.

Adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român.

Succesul.

Să începem cu constatarea succesului. Și să zicem că acesta a fost complet. Românii din Sălagiu, pe cari îi vedem totdeauna în fruntea tuturor stăruințelor noastre de propășire și de asta-dată au fost la înălțimea activității lor. Adunarea a întrunit un număr mare de sălăgeni, precum și pe alții din diverse părți ale țării. Entuziasmul a fost la culme. Toate punctele festivităților au reușit bine. Iar rezultatul material asemenea a mulțumit pe toți.

Ș-acum să luăm firul din început.

Sosirea comitetului.

Membrii comitetului Societății, cari puteau să ia parte la aceasta adunare, s'au întrunit în Oradea-mare, de unde au pornit împreună spre Șimleu în 31 iulie dimineața. O călătorie interesantă aceasta, la poalele ghirlandei de vii, trecând întâiu Bărcăul, apoi traversând valea Erului, pretotindenii la marginea extremă a elementului românesc și 'n cele din urmă intrând, prin coline amicabile, acoperite de păduri umbroase, în valea Crasnei, poarta de intrare a Sălagiului.

Din societate făceau parte: președintele Iosif Vulcan cu dna Aurelia Vulcan, vicepreședintele Virgil Onițiu cu doamna Victoria Onițiu, secretarul Vasile Goldiș, domnișoarele Elena Simțion (cunoscuta poetă „Elena din Ardeal“) din Blaș, Valerica Branișce din Brașov, și dnl dr. Coriolan Papp, directorul executiv al institutului „Bihoreana“ din Oradea-mare, dr. Valeriu Branișce directorul ziarului „Drapelul“ din Lugos, profesorul Nicolae Sulica din Brașov.

Timpu a trecut în veselie și dacă nu eră atât de cald, nici nu observam că făcurăm o călătorie de peste 6 ore.

În sfârșit apărură printre dealuri Șimleul. La gară lume multă. Tot comitetul aranjator și alții, domni și dame.

Coborîndu-ne, stringem mâna celor din apropiere; apoi dl Andrei Cosma, unul din fruntașii Sălagiului, a adresat președintelui, comitetului și tuturor oaspeților sosiți, un salut plin de căldură, zicend:

„Ilustre dle președinte!

„Onorabile comitet și preafubiți oaspeți!

„Cu iubire frățească ve salutăm în mijlocul nostru și ve rostim un călduros „Bine ați venit!“

„Pentru locuitorii acestui oraș și pentru Români selăgeni zilele acestea sânt zile de serbătoare, avend deosebita onoare de a salută în persoana Dvoastre, ilustre dle președinte, pe un vechiu propagator al culturii, pe neobositul cultivator al literatu-

rei române, pe vrednicul urzitor al „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“; în dvoastre, onorabil comitet al Societății, doamne și domni oaspeți iubiti, pe tot atâți distinsi și zeloși luptători pentru înaintarea sublimei misiuni a Thaliei Române, ai culturii noastre naționale. Nu ni s'a dat să ve putem prestă o primire atât de splendidă, cum ați merită; ve asigurăm inse, că ați vinit frați la frați. Interesul nostru viu pentru sfințenia cauzei, ai cărei destoinicii apostoli sânteti, respectul și iubirea ce vi le păstrăm, ne inspiră speranța, că prin ele macar în parte se vor suplini neajunsurile provenite din modestia puterilor noastre sociale și materiale.

„Dorim ca timpul, cât veți fi între noi, să-l petreceți bine și lucrarea Dvoastre să fi îmbelșugată prin rezultate bune. Încă odată: „Bine ați vinit!“

Aclamațiunii entusiaste acoperiră aceste cuvinte. Apoi luă cuvântul președintele Iosif Vulcan și mulțumi în numele comitetului și al celor sosiți, pentru primirea cordială; esprimându-și bucuria că flamura Thaliei Române este salutată cu atâta căldură și 'n Sălagiu.

Un nou ropot de aclamațiunii. Cei sosiți și primitorii se presintară reciproc. A făcut o bună impresiune, că în fruntea celor ce primiseră comitetul se află și primarul orașului dl Alesandru Gencsy.

După aceste oaspeții așezați în trăsură, intrară în oraș, unde au fost învartirați la diverse familii și prin oteluri.

Seara de cunoștință.

După miazăzi și până seara trenurile și trăsurile aduceau necontentit oaspeți, mai cu seamă din Chior și din părțile sătmărene, precum și din Transilvania. Pe strade furnică lume românească, preoți și civili în număr egal.

O plimbare prin oraș ne arată progresul Românilor. Unde înainte cu 20—25 de ani nu eră decât o casă două românești, astăzi se găsește un număr frumoșel de familii, grupate în deosebii în giurul institutului de credit și economii „Silvania“, a cărei casă este cea mai mare în tot Șimleul. Unde odinioară comiții supremi ai comitatului Crasna țineau bancheturile lor, acolo astăzi se direge conducerea „Silvaniei“. Și unde tot atunci judecă tribunalul marțial, acum se întrunește o societate culturală română, căci și edificiul acela e proprietatea „Silvaniei“.

Aici, în curtea localului numit „Otel Național“, s'a ținut seara de cunoștință. Au luat parte un număr mare de domni și dame. S'a început la 9 și a ținut până după miezul nopții, în veselie și cu entuziasm, la care a contribuit mult esceleanta tarafă de lăutari din Bistrița a lui Christof.

Primul toast a fost rostit de venerabilul vicar foraneu al Sălagiului, Rds. dn Alimpiu Barbolovici, care cu un foc tinereș și cu un remarcabil avent oratoric, a salutat pe președintele și comitetul Societății.

A răspuns Iosif Vulcan, arătând cu viuă bucurie progresul Românilor din Sălagiu, care inspiră încurajare și mândrie; urează dimpreună cu toți Români: Trăiască Sălageni.

Atunci tot publicul a dorit să audă pe părintele Lucaci. Aclamatul a rostit apoi un classic toast, adresându-se lui Iosif Vulcan, în sănătatea căruia a închinat.

Iosif Vulcan, emoționat până la lacrimi, a as-

cultat în picioare, cu capul descoperit, cuvintele inspirate de cea mai călduroasă iubire de neam a marelui orator; și sub impresiunea acestei emoțiuni a mulțumit, în mijlocul aplauselor generale, pentru fericirea ce i se produce în momentele acestea. Recunoștința obștei este resplata cea mai prețioasă pentru cei ce stau în serviciul neamului. Acum, când a atins pragul bătrânețelor, se simte și mai fericit, vedând în giur de sine o pleiadă de bărbați tineri, carei au să ducă la izbândă steagul cultural sub care a servit. Ridică pocalul în sănătatea colegilor sei prezenți din comitetul Societății, vicepreședintele Virgil Onițiu și secretarul Vasile Goldiș.

Di Andrei Cosma accentuând rolul important al femeii în stăruințele noastre de propășire, a beut pentru femeia română.

Di Virgil Onițiu a pronunțat un toast avântat pentru popor; dr. Mihail Pop pentru părintele Lucaciū, dr. V. Branișce pentru fruntașii Sălagiului, dr. E. Dăian pentru preoțime, Gavril Trif pentru prosperarea Societății, preotul Budișan pentru oaspeți, apoi pentru presă, vicarul Barbolevici pentru părintele Domide, Al. Aciū pentru dsoarele diletante și în urmă George Pop de Băseșci încheiând serbarea, pentru oaspeții Sălagiului.

Serviciul divin.

În ziua următoare, 1 august n., dimineța la 8, s'a ținut în frumoasa biserică românească un serviciu divin, la care au participat membrii comitetului cu doamnele, fruntașii întruniți asemenea cu doamnele și un distins public.

A oficiat Rds. dn vicar Barbolevici asistat de protopopul Vaida (Bobota) și de preoții Băliban (Acăș), Budișan (Pria), Coste (Ceheș), Sima (Periceș).

A cântat corul compus din clericii de la Gherla și din alți tineri, missa lui Dima.

În sfârșit s'a serbat un parastas solemn pentru membrii repositați ai Societății pentru fond de teatru român.

Ședința primă.

La orele 11 s'a deschis apoi ședința primă a adunării, în sala teatrului, plină de lume, în care damele în număr mare au cuprins rândurile prime de bănci.

Președintele Iosif Vulcan a rostit discursul de deschidere pe care l-am publicat în nr. trecut.

Apoi s'a sculat venerabilul vicar al Sălagiului, Rds. dn Alimpiu Barbolevici și în numele selăgenilor a salutat prin un discurs plin de entuziasm pe președintele, comitetul și Societatea care-și ține adunarea generală în Șimleu. Președintele răspundând, a mulțumit în termină călduroși pentru aceasta întimpinare cordială.

Di Gavril Trif a salutat adunarea prin un discurs cald, în numele Asociațiunii și în special în numele despărțemântului selăgean al ei. Președintele mulțumind, a remis Asociațiunii mame espresiunea dragostei de fiică a Societății pentru crearea fondului de teatru român.

Di Augustin Vicaș, secretarul Reuniunii femeilor române din Sălagiu, a întimpinat adunarea în numele acelei Reuniuni. Președintele Iosif Vulcan a mulțumit accentuând rolul important ce-l au reuniunile femeșci în marea operă a deșteptării culturale și a salutat cu plăcere pe presidenta presentă a Reuniunii femeilor române din Sălagiu.

Trecând la ordinea zilei:

Notari pentru adunare s'au ales dnii: Vasile Goldiș și preotul Antoniu Băliban.

Apoi secretarul Vasile Goldiș a cetit raportul comitetului Societății despre activitatea acestuia de la ultima adunare generală ținută anul trecut la Abrud.

Conform programei s'a ales o comisiune pentru esaminarea acestui raport, în persoanele dlor prot. Teodor Pop, prof. dr. Dăian, prof. I. Ghețe, prof. G. Precup, adv. A. Pop.

Vicepreședintele Virgil Onițiu a cetit raportul cassarului, care apoi s'a dat unei comisiuni de 5 spre a-l studiă. În comisiunea aceasta s'au ales dnii: dr. Coriolan Papp director executiv al „Bihorenei”, Demetriu Suciu director executiv al „Selăgenei”, Ioan P. Lazar și Vasile C. Osvada, comptabil și George Pop avocat.

Comisiunea pentru adunare de membrii noi și incassare de taxe s'a compus din dnii: prof. Gavril Trif, Aug. Vicaș, Vasile Oros, Eugen Boroș și Simeon Barbolevici.

Secretarul Vasile Goldiș citește propunerea concretă a comitetului Societății, care după o introducere se încheie astfel: „Adunarea generală din Șimleu indeamnă comitetul acestei Societăți să cchieme în locul și timpul potrivit o adunare în sensul §-lui 21 din statute, care are să delibereze asupra deseversirii scopului Societății, asupra înființării teatrului român”. Pentru discutarea acestei propunerii s'a ales iarăș o comisiune de 5 membri în persoanele dlor: George Pop de Băseșci, dr. Vasile Lucaciū, Gherasim Domide, dr. Valer Branișce și Vasiliu Pop.

Urmând ținerea conferențelor literare, președintele anunță că s'au înscris doi enși: profesorul Nicolae Sulica din Brașov și preotul Ioan Budișan din Sălagiu. Dând cuvântul primului, acela a cetit lucrarea sa despre diaconul Coressi, ascultată cu multă atențiune și în urmă acoperită cu aplause. Lucrarea se va publică în „Familia”.

Timpu fiind înaintat, cetirea scrierii părintelui Budișan s'a amânat pe ședința următoare și ședința primă s'a închis.

Ziar ocașional.

Încă înainte d'a se închide ședința primă, s'a distribuit în public ziarul ocașional intitulat „Teatru Român”, cuprinzând: Problema adunării din Șimleu, de Iosif Vulcan; Expoziția de manufacturi; Catalogul obiectelor espuse; Bine ați venit! Salutul dlui Andrei Cosma, cu care a întimpinat comitetul și oaspeții la gară; programa festivităților. Responsabil, Andrei Cosma.

Ziarul acesta, merit a remânea o suvenir plăcută pentru cei ce au participat, a vedut lumina zilei cu mari greutăți. Tipografia șovinistă n'a voit să-l tipărească, astfel aranjatorii au fost siliți să se adreseze la un jidan, unde numai de cea mai încordată stăruință s'a putut scoate un singur număr.

Supraveghiarea polițială a mersăș de departe, încât noaptea s'a dus în tipografia unde se tipăria ziarul, să vadă ce se tipăreșce.

Expoziția.

Într'aceste s'a deschis expoziția de industrie de casă aranjată de Reuniunile femeilor române din Sălagiu și Hunedoara, în localul institutului „Silvania”.

Publicul a privit cu plăcere obiectele expuse și mulți s-au cumpărat din ele drept suvenir.

Dăm mai la vale lista premiatelor acestei expoziții.

Visite.

După prima ședință președintele și vicepreședintele Societății au făcut visite oficiale șefilor autorităților publice locale.

Banchetul.

La orele 2 a urmat banchetul, în edificiul teatrului orașenesc, luând parte cam 160 de persoane, domni și dame, cari la sunetul lăutarilor din Bistrița au petrecut timpul foarte vesel.

Primul toast a fost purtat de președintele Societății pentru Maj. Sa Monareul.

Dl George Pop de Băsești a ridicat pocalul, cu entusiasm propriu avântului său național, în sănătatea președintelui Iosif Vulcan și a dnei Vulcan, accentuând că amicul său Vulcan are tot dreptul să se creadă fericit, căci a înțeles din capul locului menirea sa și a călcat de-adreptul pe calea ce duce acolo, rămânând credincios totdeauna carierei sale.

Vicarul Barbolovici, ca totdeauna, a vorbit și de asta-dată cu mult talent oratoric, inspirat de cel mai ardent sentiment al iubirii de neam, pentru comitetul Societății.

Vicepreședintele Virgil Onițiu constatând că în timpul mai nou estetica stă în ajutorul economiei, arată că și teatrul național se va pune în serviciul progresului material, — închină în sănătatea comitetului aranjator și în al Selăgenilor.

Dl Andrei Cosma pronunță un toast bine simțit în onoarea oaspeților, rugând în același timp pe selăgeni ca impresiunea acestor zile să le rămâne vecinică.

Dl Vasilie Goldiș cu cunoscuta-i vervă oratorică, a făcut apoteosa figurei lui Bărnăț, exprimându-și bucuria că marele bărbat are bravi urmași, închină pentru regele Selăgiului, iubitul de toți Bădea George de la Băsești și pentru dr. Lucaciū și Gerasim Domide.

Publicul cere să vorbească Lucaciū. Dânsul se scoală și începe cu glasul său dulce și ademenitor să spună ce cere: Rêvnă, sbiciū și lacrimi! Rêvnă pentru ca să simțim dorul de a lucra, sbiciū pentru ca să infierăm pe cei rei și lacrimi pentru ca să plângem pe cei rătăciți. Salută cu entusiasm teatrul național, care are menirea să poleiască virtuțile și să crească eroi. Face elogii discursului de deschidere al președintelui, care ar trebui răspândit în toate comunele și să se afișeze în ușa tuturor bisericilor, căci ceea ce ne trebuie nouă mai cu seamă sunt caracterele. Și bea în sănătatea președintelui Iosif Vulcan.

Părintele Gerasim Domide, aclamat de public, a purtat un toast pentru lucrătorii culturii naționale.

Dl dr. Gavriil Tripon scoate la iveală marea importanță a teatrului național și urează propagato- rilor viață îndelungată.

Toate toasturile au fost ținute la un nivel în- nalt, atât ca fond cât și ca formă, încât ar merita să se reproducă.

Din celelalte mai remarcăm toasturile rostite în onoarea șefilor prezenți ai autorităților publice, pre- cum și pe acela închinat dlui dr. Ajtay, președintele

societății maghiare de diletanți, care a pus la dis- poziție sala teatrului și care a și respuns mulțumind afabil.

Concertul și teatrul.

Seara la 8^{1/2} s'a dat în sala teatrului concertul și reprezentația teatrală.

Dacă vom spune că sala a fost ticsită de lume și căldura tropicală, vom da numai o slabă imagine de ceea ce am văzut și simțit.

Programa s'a publicat în nr. 28 al revistei noas- tre, deci nu mai e nevoie s'o retipărim. Vom nota numai momentele succesului.

Dșoara Adela Trif, o aparință nouă în concer- tele noastre, s'a achitat cu frumos succes de primul său debut. Are o stofă de voce pătrunzătoare, dulce și sonoră, capabilă a interpreta sentimentele inimei. A reușit foarte bine, în deosebi în piesa a doua, care i-a oferit privilegiu mai abundent a-și desvoltă frumusețile vocii sale.

Dșoara Rhea-Silvia Langa, în predarea mono- logului „Prima rochie lungă“, a dat probă de un remarcabil talent scenic.

Dl Virgil Pop, fost elev al conservatorului mu- sical din Cluș, are o bună școală de violinist, care-i denotă un viitor frumos pe cariera artelor.

Nu mai puțin merită aplausele noastre dl dr. Si- gismund Pop, un escelent pianist, care a ținut acom- panimentul la pian.

Duetul de voce al diletanților Victor Marcus și Simeon Barbolovici a atras aplause simpatice.

Punctul culminant al concertului a fost debutul dșoarei Virginia Gall, care a cântat două piese: una clasică și alta o doină populară. Cunoaștem de la Abrud și de la Băile Erculea vocea și școala esce- lentă a dșoarei Virginia Gall. Și constatăm cu plă- cere că și de atuncia a făcut progres. Publicul in- cântat a aplaudat-o frenetic și a chemat-o mai de multe ori înaintea rampei, abia putând să se des- partă.

Dșoara Cornelia Maniū care a ținut acompania- mentul pe pian atât la cântarea dșoarei Gall, cât și la al dșoarei Trif, s'a achitat discret de rolul ce l-a avut.

Piesa teatrală „Idil la țară“, care a urmat după concert, a avut și ea succes. Diletanții și diletantele au emulat întru a face publicului o seară plăcută. Dșoara Rhea Silvia Langa și dl Alesandru Aciū, în rolurile prime, au desvoltat mult temperament. Dșoara Lenuța Hendea a fost foarte drăguță; asemenea și dșoara Ludovica Farcaș. În rolurile mai mici s'au distins dnii Alesandru Mircea, Augustin Șimonca, A. Sabo și Ioan Moldovan.

Ședința a doua.

Vineri în 2 august, la 10^{1/2} din zi, s'a deschis ședința a doua a adunării generale.

După verificarea procesului verbal, președintele a dat cuvântul părintelui Ioan Budișan preot în Sê- lagiū, care s-a cetit lucrarea: „Teatrul ca mijloc al culturii“; a fost ascultat cu plăcere și se va pub- lică esemenea în „Familia“.

Vicepreședintele Virgil Onițiu a cetit depeșele de felitare sosite din toate părțile locuite de Ro- mână.

Comisiunea aleasă pentru cercetare raportului cassarului, prin raportorul său dl Vasile C. Osvada,

arată că socotelile sînt în regulă și că averea totală a Societății s'a urecat la cor. 286.289-25.

Raportorul comisiei pentru cercetarea raportului comitetului, dl dr. E. Dăian a introdus raportul său prin o observațiune bine nimerită, că membrii Societății pentru fond de teatru român nu sînt stabili, căci ordinarii de obicei plătesc numai pe un an, apoi înceată a răspunde cotisațiunea; de aceea recomandă ea comitetul să-și înnoiască legăturile prin bărbații sei de incredere și să nisuiască a înmulți numărul acestor bărbați de incredere.

Dl dr. Valeriu Branicea, raportorul comisiei a ales pentru studiarea propunerii comitetului d'a convocă o adunare generală anume în chestia începerii înființării teatrului național, propune în numele acelei comisiei următorul proiect de rezoluțiune:

„Adunarea generală a Societății pentru crearea unui fond de teatru român, ținută în zilele de 1 și 2 august 1901 la Șimleul-Silvaniei, îndrumă comitetul acestei Societăți, ca la timp și la loc potrivit să convoace pentru anul 1902 o adunare generală care în sensul §-lui 21 din statutele Societății, să chibzuiască asupra schimbării acestor statute cu scopul de a face pașii necesari pentru pregătirea înființării teatrului român contemplat în §-ul 1 al Societății noastre. La acea adunare generală comitetul să prezinte propuneri amănunțite și motivate în cauză“.

După o discuție la care ia parte dnii Virgil Onițiu, dr. E. Dăian, Precup, Mihalea și Goldiș, adunarea primește proiectul de conclud al comisiei.

Comisiunea pentru înscriere de membrii noi și adunare de taxe, raportează prin dl Gavriil Trif, că s'a înscris 6 membrii fondatori și anume: „Silvania“, Andrei Cosma directorul executiv al „Silvaniei“, Nicolae Nilvan directorul executiv al „Chioresnei“ din Someșu-mare, „Sălăgeana“ institut de credit și economii în Jibou, Demetriu Suciu directorul executiv al „Sălăgenei“, Artemiu Sarkady canonic în Oradea-mare, răspunzând fiecare taxa de 200 coroane.

Totodată anunță că dl George Lazaru avocat în Arad, pân' acuma membru pe viață al Societății, s'a obligat a mai plăti 100 coroane, ca să poată deveni membru fondator. (A și trimis suma aceasta.)

Membrii pe viață s'a înscris și au plătit taxa de câte 100 cor. doi enși: vicarul Alimpiu Barbolovici și avocatul Vasiliu Pop din Șimleu.

Membrii ordinari 25 și o mulțime de membrii ajutători.

Cu totul s'a încasat cor. 2003, la care vine a se adăuga suma de cor. 100 intrată de la dl avocat George Lazaru din Arad, ca întregire spre a putea fi membru fondator, precum și suma ce va mai intra cu listele nesosite încă.

Locul viitoareii adunări generale se va fixa de comitet în conformitate cu deciziunea privitoare la convocarea unei adunări pentru modificarea statutelor.

Espirând mandatul de trei ani al comitetului, sub presiunea adhoc al Rds dn vicar Barbolovici, noul comitet se alege astfel:

Președinte: Iosif Vulcan, vicepreședinte Virgil Onițiu, membrii în comitet Vasile Goldiș, N. P. Petrescu, George Dima, Emanuil Ungurianu și dr. Iosif Blaga, — avînd comitetul a se constitui, alegînd secretari și cassar.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, președintele mulțumește selăgenilor pentru buna primire a

Societății, iar în numele lor răspunde dl avocat Vasiliu Pop. Apoi președintele închide adunarea la ora 1 din zi.

După încheierea adunării, oaspeții aflători în Șimleu s'a intrunit la prânz prin diverse familii unde au fost poftiți.

În onoarea comitetului dl Andrei Cosma a dat o masă strălucită, la care au luat parte și alți fruntași din părțile acelea, pronunțându-se toasturi entusiaste.

Altă masă distinsă a dat Rds. dn vicar Alimpiu Barbolovici; asemenea și familiile Vas. Vop și Mihai Pop de Băsești precum și altele.

Balul.

Seara la 8 șirul festivităților s'a încheiat prin un bal în parcul orașenesc. Localul aranjat anume, o șatră de 37 metri lungă, naltă și acoperită cu poniev, luminată splendid, a oferit aspectul unei adevărate sale de bal. O altă șatră, în nemijlocita apropiere, a servit ca sală de mîncare.

S'a intrunit o tinerime foarte numeroasă, care a petrecut vesel pînă 'n dalbezori. S'a jucat Romana, Ardeleana, Someșana și alte dansuri. Musica din Bistrița a fost escelentă.

În „Romana“ am numărat 60 de părechii, în alte dansuri erau și mai multe.

Numele frumoaselor participante nu-l publicăm aici, căci mai la vale dăm lista tuturor celor ce au luat parte la serbările din Șimleu.

În pauză s'a pronunțat un singur toast (ultimul) de către dl avocat Mihai Pop de Băsești, care în numele selăgenilor a luat remas bun de la publicul adunat.

Cine au fost la Șimleu.

Ni se comunică următoarea listă a celor ce au luat parte la serbările de la Șimleu:

Din Selagiu: George Pop de Băsești mare proprietar, Alimpiu Barbolovici vicar foraneu, Andrei Cosma directorul „Silvaniei“ cu doamna Maria Cosma n. Dragoș, Vasile Pap adv. cu dna Emilia Pop n. Marcus, dr. Mihai Pop de Băsești adv. cu dna Elena Pop n. Mica, Gavril Trif profes. pens. cu dna și dsoara Adela Trif, Augustin Marcus cassar la bancă cu dna Gizela Marcus, Ion P. Lazar prim-comptabil cu dna Lazar, Eugeniu Boros comptabil, Petru Cosmuța jude pens., dl și dna Ana Mica; dnii dr. Coriolan Meseșian adv., Teodor Pop prot., Teodor Vaida preot, Vasile Vaida notar, George Maior adv., Vasile Oros preot, Gavril Vaida preot, Petru Pop preot, Samuil Badescu notar, Ioan Budisan, Emil Vicaș, Aug. Vicaș, Aurel Orian preoți, Sigh. Daraban negustor, Mihai Bohățel proprietar, Victor Vasvari, Alesandru Marcu, Alimpiu Coste, Grigore Pop, Domițian Cupșa, Grațian Flonta prot., Iuliu Ancea, Tit Trif, profesori; Ioan Bran, Isidor Moldovan, August Osian, Anton Băliban, Aron Dragoș preoți, Ioan Oegar, Ioan Hendea, Vasile Oltean, Aug. Mosolygó inv., Simeon Pinte, Aug. Carșai, Grig. Simon, Al. Sima, Ioan Ilieș, Vasile Pop, Clemente Pop, Alexiu H. Costea preoți, Nic. Pop inv., și mai mulți tineri universitari, rigoroșanți și candidați de avocați, apoi primarul Al. Gencsy și medicul dr. Adalbert Ajtay; doamnele Victoria P. Vicaș, Veronica P. Vicaș, Eleonora P. Vicaș, Ludovica O. Aciu, Susana A. Radescu, Maria A. Simon, Regina Vaida, Cornelia D. Lazar, M. N. Oros, M.

Simon și dsoarele Letiția Vicaș, Elena Cosma, Victoria Maior L. Tâmaș, Gizela Iablontă, Marioara Orian, Angelica Vicaș, Cornelia Simon, Mariți Gazar, Elena Hendea, Victoria Sabo, Victoria Maior, Emilia Criste, Emilia Bran, Rhea Silnia Langa, Sabina Deleu.

Din alte părți: Iosif Vulcan cu dna Aurelia Vulcan, Virgil Onițiu cu dna Victoria Onițiu, Vasile Goldiș, Iuliu Coroian adv. cu dna, dr. Vasile Lucaciū cu doamna Paulina Lucaciū și dsoarele Veturia și Tertulia, dr. Coriolan Papp direct esec. al Bihorenei cu dna Aurelia Papp n. Cosma, dr. Gavril Tripon cu dna, Alesandru Leményi protop. cu dna, Gerasim Domide prot., dr. Elie Dăian profesor, (Blaș), dr. Valeriu Branișce publicist, dr. Ioan Rațiū prof. (Blaș), Vas. C. Osvada comptabil în Somecuta cu dna, G. Precup profesor (Blaș,) dr. Nilvan, primlocot. Bardoșy; dl Iernea preot (Ciomocuz) cu dna și dsoara Marieta, Emeric Pop adv. Cluș, N. Păceaș prot., Ion Ghețe prof., Ioan Corvin prof. (Tecuci România), T. Cipou inv. Bihor.

Dnele: dna și dsoara Virginia Gall din Secuieș, dna Dărăban cu dsoarele Veturica și Marioara din Fecheteu, dna și dsoara Marioara Morar din Gherla, dna și dsoara Elvira Pop din Cluș, dna și dsoara Elena Huza din Gherla.

Dsoarele: Valerica Branișce (Brașov,) Elena Simțion (Blaș,) Felicia Rațiū (Sibiiū,) Orghidan (Brașov,) Eugenia Botei (Blaș,) Cornelia Filip (Cavaș,) Maria Pop, Ana Pop.

Încheiere.

Încheiându-se festivitățile din Șimleu, distinsul fruntaș al Sălagiului dl George Pop de Băsești ne-a făcut onoarea să ne poftescă pe mai mulți la moșia sa de la Băsești.

Mergând acolo, sentimentul seū național ne-a condus înteu — cu o mică abatere din drum — în Boeșă-română, la mormântul lui Bărnuț, unde ne-am închinat memoriei marelui bărbat.

De acolo ne-am dus la Băsești și am gustat deliciale unei ospitalități fermecătoare. Despre aceasta escursiune neuitată inse nu poate să scrie un condeiu obosit, deci ne rezervăm plăcerea d'a o povestii în nr. viitor.

Acum n'avem decât să aducem mulțumirile noastre bravilor frunțași ai Sălagiului și în deosebi dlor George Pop de Băsești, Alimpiū Barbolovici și Andreiū Cosma, cari au ridicat adunarea Societății pentru fond de teatru român la nivelul unei mari sărbători culturale românești.

Ochii obștei române au stat fixați zilele acele asupra întrunirii de la Șimleu, privind cu palpitarea inimei ceea ce se petrece acolo. Acum ea aplaudează și urează din suflet:

— Trăiască sălageni!

Expoziția din Șimleu.

Expoziția de industrie de casă de la Șimleul Silvaniei a fost cu mare interes cercetată atât de inteligența coadunată cu prilejul sărbătorii Societății pentru fond de teatru, cât mai ales de țerancele și

fetițele noastre de la sate, cari după festivități duminică și luni cete-cete sosiau să vadă și să-și facă pe pânză copie de pe frumoasele obiecte. Țerancele au avut intrare grătită și ele au ales obiectele deosebite, pe cari Reuniunea femeilor Sălagene apoi le-a designat spre cumpărare pentru muzeul acestei Reuniuni.

În 4 august s'au distribuit apoi premiile acordate de Reuniunea aceasta. La distribuirea premiilor s'a luat în considerare afară de frumusețea formei, hărnicia, motivele materiale și simțul de practicitate observate la manufacturi.

Au fost premiate mai ales țerance, iar doamnele și domnișoarele noastre au primit diploame, toate spre lauda destoiniciei și pentru stărnirea îndemnului de a lucra țerancele noastre cât de mult pe acest teren.

Premii de clasa I s'au acordat la: Ana Cherebeț (preoteasă în Stărci Sălagiū), Elena Cesarean (Sân-Mihaiul de sub Meseș.)

Premii de clasa II: Elena Butean (Supurul-de-sus), Floare Gal (S. Giurtele), Mariți Ilieș (Selsig), Elena Andreica (Varaiū Chior), Veronica Pop (M. S. Georgiū).

Premii de clasa III: Florica Crișan (Giurtelec), Barbur Anisie (S. Guruslău), Anuța Dulf (Selsig), Teresia Pop m. Ember (Hidig), Elena Lazar (Giurtelec), Anuța Chișiu (Selsig), Anastasia Sceopu (Selsig), Anica Pop (S. Odorheiū), Maria Rus (S. Odorheiū), Floarea Rus (S. Odorheiū), Floarea Pop (S. Odorheiū).

S'au distribuit diploame la: „Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoara”, școalei de fetițe din Șimleul Silvaniei, Rhea Silvia Langa, Cornelia Simon (Drighiū), Rachila Onișor (Valpar), Maria Vlaicu, Nica Puian (Orăștie), Maria Zăpodean (Vadei), Maria Chiș, Saveta Pricăgian, Vuța Nistor, Opreana lui Iuon Andrei, Nița lui Iuon Oprea (Vadei), Doamna Vuleu (Orăștie), din S. Guruslău la Barbur Anisie, Temeș Todoară, Stegorean Ana, Mureșian Parască; Aurelia Caba, din giurul Selsigului la Chiș Ană, Anastasia Sciopu, Mariți Bancoș, Mariți Ilieș, din giurul S. Odorheiului la Ana Pop, Ana Mica, Parască Marian, Floarea Pop, Marișca Rus, Floarea Rus, Cornelia Opriș; din Bogdana la Ana Marincea, Teresia Băliban, din Supurul-de-sus la Elena Butean, din Șerediū la Maria Ghețe, din Hidig la Vicaș Victoria n. Pop, Letiția Vicaș, Teresia Ember n. Pop, Floarea Sabo și Pop, — din Receala la Amalia Pop, din Cosniciū la Angela Vicaș, Marioara și Aurelia Vicaș, Eleonora Vicaș, din Giurtelec la Emilia Cristea, Victoria Cristea, Elena Mut, Florica Crișan, Elena Lazar, Floarea Gal, din Cizer la Emilia Orian, din Stărci la Anuța Cherebeț, din Hotoan la Elena Kereși, din M. Sângiorgiū la Veronica Pop, din giurul Clușului la Elena Cesarean, din Varaiū (Chior) la Elena Andreica, Rosalia Ghețe etc. etc.

Laudă bravelor noastre române și mulțumită pentru zelul și deosebitul interes cultural, prin care au dat dovadă tuturor, chiar și străinilor din oraș și giur despre hărnicia și nivelul cultural al femeii române.